

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neînscrise nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
I. A. S. E. R. A. T. E.
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukas Nachf.,
Max. Angenicht & Emerico Les-
nar, Heinrich Schalek, A. Or-
selik Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
spold (VII. Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicării
mai dese după tarife și invo-
luntă. — BRULAMÉ pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungari:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și strălăuștii:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumă la toate offi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dunsul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 197.

Brașov, Duminică 13 (26) Septembrie

1909.

Din cauza sfintei sărbători de Luni, ziarul nu va apare până Marți sara.

Procesul nostru jubilar.

D-l Fr. Hosszu-Longin, căruia după cum am dat de știre s'a intentat procesul de presă pentru 15 cuvinte, între cari 6 monosilabe, publicate în numărul nostru jubilar, a dat în contra acuzei foarte frumoase excepții, pe cari le publicăm aci în fragmente și în rezumat.

Excepțiile încep cu constatarea, că — dovada unei încrederi exagerate sau a unei împliniri de silă a datorinței — actul de acuză al procurorului este redactat foarte »în neglijență«, apoi analizând esența »urei de naționalitate« face alte două constatări prețioase:

»Ura de naționalitate« nu s'a desleptat nici când unilateral, numai la o naționalitate!

»Ura de naționalitate« niciodată nu s'a desleptat fără cauze cu teme și reale!

Ba, — continuă excepțiunile — »nu numai că tot-deauna au simțit'o ura de naționalitate cel puțin două neamuri, dar chiar și în sânul aceluiaș neam au simțit'o cu multă furie unii față de ceilalți. Vreți dovezi? Anumiți procurori (frază de ironie predilectă a d-lui Hosszu) se fac a nu-și mai aduce aminte de »curuți și lăbunți«, de »trabanți și Mentori ai patriei«, a căror »ură de naționalitate« ni-a adus pe cap pe turci, pe nemți, pe ruși, și atâția alți dușmani!...«

Scriitorii maghiari de acum iar nu fac altceva decât seamănă »ura de naționalitate« până și în fragedele inimii de copii. Am un dosar întreg de acest fel de produse. Și ce e mai grozav, tocmai acea »ură de naționalitate«, ce se îndreaptă în contra Ironului și a instituțiilor patriei, este consacrată de unii ca o vârtute patriotică! O singură probă:

Poetul maghiar cel mai popular, Petőfi, căruia i-s'a ridicat statua în fața palatului din Buda, scrie în poezia: »Spânzurații-i!«

Tu lume 'ncă să nu fi învățat!
Ură să porți, cum trebuie, regilor?
Vai de-aș putea să'mpart en tuturor
Din ura aprigă, turbată,
Ce-mi umflă pieptul ca o mare!

apoi

Prietin, iertare pentru toți,
Dar niciodată regilor!
Lira și spada am s'arunc
Călăul lor să fiu chiar eu
Când alții nu s'or mai găsi.

D-l Hosszu mai citează și alte poezii, apoi pune întrebarea: își pot oare imagina anumiți procurori, ca o ură așa de puternică, care trece moștenire din generație în generație, lăsată copiilor cu limbă de moarte dela părinți, — să nu aivă cauze multe, adevărate, ușor de înțeles, ușor de iertat și adânc săpate în suflete?

Nu mai trebuie înșirate, atât sunt de cunoscute. Acestor fel de cauze are să-și mulțumească ruina ei și vechea clasă ade- vârat maghiară, de nemeși.

»Nu văd anumiți procurori regești ce cumplit a sfâșiat și pe »naționalitatea maghiară, ca rassă«, aceea ură năpraznică? Nu văd cum a zdrobit pe strănepoții vrednicilor stăpânitori din curiile nemeșesti de odinioară? Ce tendințe politice și sociale prind rădăcină pe urma lor? Cât de mult s'a schimbat »vechea lume bună dela var-

meghii?« Pe ce mâni au ajuns vechile moșii, câștigate cu vitejia? Pentru ce preț s'au dobândit anumite puteri de stat, și cum »chiușe ortacii lui Satana«, vorba lui Petőfi?«

Dumnezeul tuturor popoarelor a pedepsit și popoarele îngâmfate, nu numai pe oameni îngâmfăți.

Luriștii n'ar trebui să pornească după bărbații de stat, cari pozează genialitate, însă locul lor ar fi în balamuc. Căci »o putere atât de grandioasă ca ura de naționalitate, nici când nu va putea fi biruită de urletele presei și de procesele anumitor naivi și pitici procurorași«.

Restul excepțiilor este închinat celei mai curate memorii a neuitatului nostru director neclintit în caracteru-i de granit, repausat poate și în urma agitațiilor suferite de necontentitele șicane procuroraști, în timpul d'n urmă.

Desmintire. Contele Apponyi a spus cătră un redactor de la »P. H.« că la 1907 cercurile eclesiastice interesate și înaltul cler au primit decretul privitor la propunerea religiei gr. or. în școlăle de stat, cu cea mai mare satisfacțiune și recunoștință și numai acum, dată fiind situațiunea politică nesigură, se caută a se ridica noi reclamațiuni ale naționalităților din pricina aceluși decret.

Față de acestea, »Tel. Rom.« aduce o categorică desmintire:

»Incât declarațiile domnului ministru Apponyi, — dacă peste tot au fost făcute, — se refer cumva și la biserica noastră, trebuie să dăm cea mai categorică desmintire afirmărilor greșite. Corporațiunile noastre înalte bisericești, singure chemate să se pronunțe în chestii de natura aceasta, nu numai că nu au primit niciodată cu satisfacțiune și recunoștință ordonanțele ministeriale, cari taie în autonomia bisericei lor, ci au remonstrat totdeauna în contra acestora, cerând revocarea lor. Asemenea trebuie să desmintim cu toată hotărârea și știerea dată de ziarele maghiare, că episcopatul bisericei noastre s'ar fi adresat autorității supreme bisericești din Rusia, ca să sară întru ajutorul bisericei noastre periclitată. Astfel de știri pot să lanseze numai cei ce nu știu, că biserica noastră e cu totul independentă, și că între autoritățile ei supreme și sinodul din Petersburg nu există nici un nex de drept canonic.

Interpeleția deputaților noștri, în chestia ordonanței lui Apponyi, va fi prezentată dietei în ziua deschiderii poate, de cătră d-l I. Maniu. Indemnat și de declarațiile d-lui Dr. Mihali, publicate în ziarul nostru, »Tel. Rom.« emite părerea, că deputații noștri n'ar trebui să grăbească cu interpeleția, căci deoparte poate vine alt guvern, de altă parte, prin interpeleție numai se provoacă eventual o hotărâre a Camerei și astfel ordonanța, care până acum e discrețională, poate să primească o consfințire prin votul deputaților.

Parlamentul austriac este convocat pentru ziua de 20 Octomvrie n.

Președintele Camerei române, Em. Porumbaru, a fost primit alaltăeri în vizită la ministrul nostru de externe, contele Aehrenthal.

Criza și-a ajuns culmea.

În taberele politice maghiare domnește în ajunul deschiderii dietei o completă desorientare. Wekerle va prezenta astăzi sau mâne Maj. Sale demisiunea cabinetului, iar dela decisiunea Maj. Sale depinde desfășurarea viitoare a evenimentelor.

În situațiunea aceasta nesigură și extrem de critică merită o deosebită importanță declarațiunile fostului homo regius Ladislaw de Lukacs, pe cari le-a făcut alaltăeri unui redactor al ziarului »Neue Freie Presse« și pe cari le-am semnalat în numărul nostru de ieri. Reținem din această convorbire următorul pasagiu:

»Situațiunea e atât de încurcată și cercurile politice sunt atât de desorientate, încât nu pot crede într'o apropiată rezolvire pacinică a situațiunei. Mi-e teamă, că ne găsim în ajunul unei noi perioade de ex-lex, în care nu vom avea nici budget, nici delegațiuni. Acei domni, cari poartă vina acestei situațiuni, nu vor încerca însă pentru a doua oară să se folosească de experimentele ca pe timpul regimului Fejervary.

»Din contră eu sper, că în sfârșit totuși va învinge rațiunea. Dacă națiunea va vedea, ce urmări s'au născut pentru întregul și pentru fiestă care din regimul coaliției, ea se va reînțoarce la o politică a posibilităților practice și va accepta acea rezolvire, pe care o va propune Maj. Sa.«

Cu privire la soartea reformei electorale Dr. de Lukacs s'a exprimat astfel:

»Ministerul Wekerle s'a obligat, să ducă la îndeplinire reforma electorală. Dar în cestiunea aceasta guvernul a suferit naufragiu în urma nesincerității sale. Când noii ministrii ai coaliției au părăsit Viena, deja în cupeul trenului au înțeles altceva sub reforma electorală, decât ce s'a înțeles în Viena. Cuvântul »vot universal« și-l explică astăzi fleștecare în alt înțeles, numai nu în înțelesul, care îi l'a dat dela început Coroana. Dealtfel astăzi ministerul s'a întârziat cu reforma electorală. Cu această cestiune se va ocupa parlamentul de abea după alegerile cele nouă.«

Sunt interesante părerile membrilor și ziarelor diverselor partide coaliționiste. Independenții sunt de firma credință, că până când Kossuth va fi cu ei, li sunt asigurate mandatele. Cei din partidul constituțional cred, că înainte de a lua o hotărâre, Maj. Sa va chema la sine încă odată pe ministrii independenți, iar cei din partidul popular într'un avânt de optimism asigură, că în Viena nu se plănuește chemarea la putere a unui guvern extraparlamentar.

Cele mai multe ziare conchid, că actualul guvern nu va putea conduce mai departe afacerile țării fără concesiile corâspunzătoare. Organul lui Kossuth »Budapest« declară, că majoritatea membrilor independenți nu poate fi câștigată pentru obligamentul luat de actualul guvern de a îndeplini pactul. Alegeri nouă ar fi singurul expedient constituțional. »Budapesti Hirlap« zice că e imposibil, ca regele să constrângă guvernul, în contra voinței sale, de-a rămânea în fruntea țării etc. etc.

Iată dar roadele politicei coaliției Li-s'a infundat și acum numai știu încătrău. Discreditați în sus și în jos nu le-a rămas alta, decât să facă pe supărații și să amenințe pentru ca mai târziu de teama pierderii puterii și a mandatelor să se dea plainici.

Tragi-comedia regimului coaliționist și-a ajuns culmea!

Social-democrații și naționalitățile. — Congresul partidului social-democrat german din Austria a primit propunerea deputatului Dr. Adler, prin care se declară ca necesară formularea programului naționalităților decis la Brema împreună cu social-democrații cehi și îndeamnă partidul a intra în tratative cu partidele social-democrate negermane, pentru formularea unui program comun privitor la naționalități. Apoi s'a votat o rezoluțiune privitoare la legea presei și a asociațiunilor, în sensul ca societățile să între în legătură între dânsule și să primească și femei ca membre în asociațiunile politice. S'a cerut introducerea sufragiului universal egal și direct pentru dietele provinciale.

»Românii și Maghiarii« este titula recenteii broșuri, scrise de medicii români, ca răspuns la minciunile dezbătute în contra României, de cătră Liga maghiară, prin lanco Benedek. Despre apariția broșurei avem știre numai din »Lupta«, la noi n'a sosit. Oare din grija, ce ne-o poartă posta maghiară?

Cu ce mijloace lucră »moderații«.

Primum următoarea scrisoare:

Preaveneratei Redacțiuni!

Vă rog să binevoiti a da loc în coloanele prețuitei »Gazetei Transilvaniei« următoarei rectificări:

În nrul 194 din 21 Septembrie a. c. a apărut un comunicat sub titlul »Partidul moderat s'a constituit« în care se zice: că eu ași fi designat de vice-president al aceluși partid. Foarte m-a surprins comunicatul, cu atât mai vârtos, că eu nici știre nu aveam despre constituirea partidului și totuși modestul meu nume este indus între factorii conducători. Poate, că s'a lăsat sedus cineva pentru faimă fără umbră de temei din împrejurarea că, îndeplinind eu la 15 Septembrie a. c. — dimpreună cu Magnificul domn canonic din Gherla Dr. Octavian D mide — sfințirea bisericei celei nouă din comuna Gârcei (Görcsön) potențându-ne lustrul solemnității Excelenția Sa Baronul Weseleenyi, custodele Coroanei prin prezența sa la actul sfințirii — împreună cu înalta sa familie — noi încă am aflat de neapărat cuviincios să-i prestăm vizita de o-noare în castelul său din loc.

Vă rog, primiți espreșiunea sincerei mele venerațiuni.

Șimleul-Silvaniei, la 23 Sept. 1909.

veteran devctat cultore

Alimpu Barbolovicu,

vicar for. gr.-cat. episc. a Silvaniei.

Entrefileul cu pricina noi l-am dat cu toată rezerva, primindu-l tocmai din cercuri pe cari le bănuim a fi apropiate de »moderați«, și preum vdem sunt nu numai apropiate ci și înscrise de ei. Luăm deci cu plăcere la cunoștință desmintirea d-lui Barbolovicu, și le așteptăm și ale celorlalți amintiți cu acelaș ocazie ca și d sa. Din declarație se vede cu ce mijloace lucră »moderații« noi, cu minciuna și cu suspiciunea!! Bine le-a zis Reichspost: kossuthisti români.

Însă, de și o făcusem cu toată rezerva, ne-a îndemnat să dăm știrea despre constituirea partidului »moderat« aceiași dorință, care se manifestă și în cuvintele d-lui Vaida, dorința de-a face lumină. Sunt prea de tot multe și dese bănuelile, decât să putem trece ușor peste ele. »Moderații« au în punctul prim al programului lor — tănuirea. Ei se adună pe ascuns, se organizează pe ascuns, învinuesc pe ascuns, își oferă serviciile pe ascuns, intrighiază pe ascuns. În atâtea ascunzături trebuie să se facă odată lumină!

Vrem să scoatem dar cât de multe declarații fățișe și hotărâte ca și a d-lui Barbolovici. »Moderații« să nu-și poată face iluzii, iar Români adevărați să nu fie veșnic torturați de înșoială.

Cu acest scop, dăm aci și cea mai nouă apucătură sau infamie moderată, cum vreți. Din cuiburile lor se răspândește faima, că mișcarea moderată ar avea depina aderență a episcopilor Vasile Hosszu și Ignatie Pop (cel de la statuia din Arad) apoi a judeului de curie I. Pușcariu și altele »notabilități române«.

Presa maghiară, cu deosebire cea kossuthistă, cum am anunțat deja ieri, ia în bătaie de joc încercările d-lui Babeș. »Pester Loyd« desminte categoric știrea, ca și cum »careva dintre bărbații marcanți ai partidului 48-ist ar fi intrat în negocieri cu moderații, pe baza »manifestului« publicat și de noi după »Reichspost«, în numărul de ieri.

Astăzi, de altfel, primim în plic și numărul respectiv din »Reichspost«, oprit din Ungaria. Titula articolului amintit ieri este »O rezoluțiune fiumană românească«. Intreg articolul, adică comentările sunt scrise într'un ton de spaimă.

Primul congres studentesc național-cultural la Iași.

— Dela raportorul nostru. —

Dăm acum continuarea ședințelor, după cum ni le comunică raportorul nostru, și al căror rezumat l'am publicat în numărul de ieri.

Ziua a treia.

Se dă cuvântul d-lui Cusin, student ieșean, care vorbește despre idealul studentimei române. El zice:

Am făcut această mișcare, ne-am adunat aici, pentru a ne pătrunde de vițegia vremurilor, și a ne hotărâ odată să ne jertfim pentru binele neamului acestuia.

Studentimea are datoria de a învăța, de a-și însuși luminile științei însă de a-și însuși și acele cunoștinți, care poate face din fiecare student un cetățean desăvârșit. Tinerimea universitară are datoria de a ținea aprinsă această conștiință națională, de a susține acea solidaritate socială necesară oricărui neam. Până bine de curând nici studentimea nu era pătrunsă de aceea forță titanică de conștiință națională, care s'o mână la muncă în poporul de jos. A fost o perioadă tristă când o apatie domnea în cercurile ce trebuiau să se

miște, când universitățile nu ne-au dat nici luptători și nici oameni de carte.

Suntem prima generație studențească, care deschizând ochii, își simte greutatea ei și e hotărâtă să-și facă datoria.

Să intrăm în legătură cu colegii de peste hotară, să ne actualizăm cunoștințele în conferințe și discuții, să ne înălțăm prin muzica națională, să ne coborâm în adâncul sufletului poporului. Nu mai vrem oameni cu jumătate de suflet, noi vrem legătură cu profesorii, pe care-i dorim în mijlocul nostru, cum nu fac azi decât foarte puțini, dar cei mai aleși dascăli ai universităților noastre.

Trebue să contribuim la ridicarea culturală, economică și socială a poporului nostru. Trebuie să ducem un apostolat desinteresat și independent. Să ne desbrăcăm de legăturile cu oamenii politici, legături care au durat 40 de ani și cari au contribuit și ele să ajungem unde suntem azi.

Tineretul românesc universitar trebuie să munciască și să munciască liber, departe și de politica pe care ei o fac, și care îi opresc de a face tot lucrul bun pe care ei l'ar putea face. — »Prin noi înșine, având în frunte numai pe profesorii noștri și numai pe profesori independenți ei înșiși«.

Activitatea culturală a studentimei trebuie să fie tot așa de energică la orașe și la sate. La sate trebuie să fim în sprijinul învățătorilor și preoților cu toate luminile și cu toată intransigența noastră. Să răspândim cunoașterea trecutului nostru, dragostea de cetit, cultul pentru bunăcuviință, îngrijirea pentru arta și cântecul popular.

Va trebui să înmulțim foile și cărțile pentru popor și să le răspândim, să cultivăm dragostea de port, să părăsim cafenelele și bătătoritul trotoarelor, să ne ducem la țară, să luăm parte la cursurile culturale, să creăm biblioteci, să facem coruri — să ne muncim a fi aceea ce este astăzi studentul englez pentru poporul lui. Cultul pentru literatura și arta noastră, dragostea pentru cultură trebuie răspândită și în orașe. Toate trebuie făcute cu iubire și din tot sufletul, cu toată energia și toată jertfa dacă este să așteptăm roade bune.

Alături de această activitate constructivă trebuie să meargă aceea de distrugere a două mari rele: literatura pornografică și senzațională și semitizarea presei noastre. E o rușine pentru un popor să se lase condus în presa lui de elemente cu totul străine de el. Să cerem stărpirea cărților coruptoare și curățirea redacțiilor de zulfii neamului lui Izrael.

Chemarea studentimei de pretutindeni este așadar luminarea poporului prin propagandă culturală. Numai făcând așa, vom ajunge la aceea dorită unitate culturală. Căci numai având pe aceasta, vom putea realiza idealul nostru cel mare și sfânt.

Cât privește activitatea economică și socială, vom respecta munca părinților și strămoșilor noștri de cât prin faptele noastre bune. Vom ști să găsim mijloace noi spre a putea merge mai departe, nu negând și măbind ura socială ci lucrând pozitiv.

Noi nu criticăm ci studiem împrejurările cari ne-au dus în situația de azi.

Munca pozitivă va consta în dezvoltarea spiritului de asociație prin întemeierea de cooperative. Să propagăm virtuțile cetățenești, spiritul de ordine, demnitate; să luăm pildă de la frații bucovineni în această privință.

În orașe să facem ceea ce face studentul englez: să fim spiritul organizator în cartierele sărace, să căutăm a rezolvi problema solidarizării diferitelor clase sociale cum caută acela. Să întărim dragostea pentru comerțul și meseriile a tinerilor cari se îndreaptă spre școlile comerciale și de meserii. Să propagăm credința și virtuțile creștinești.

Noi nu putem avea decât un crez: Mântuirea definitivă a țării noastre pe căi noi. Să pretindem respectarea legilor de ocrotire națională, cu legea care nu permite așezarea străinilor la sate, și luarea de măsuri ca naționalizarea industriei și scoaterea Evreilor din armată.

Cu conferința d-lui Cusin s'au încheiat dezbaterile publice. Marea sală a teatrului național a fost tot timpul tăcută de lume. Înălțimea la care s'au ridicat aceste dezbateri, bogăția de date și argumente din conferințe, logica de fier și căldura convingerilor cu care ele au fost prezentate au impresionat adânc pe toți aceia, cari au asistat la congres. E o dovadă strălucită de seriozitate și de demnitate, pe care o dă studentimea cea nouă.

Seara a fost festival studentesc, dat la Teatrul Național pentru orașeni. A cântat orchestra și corul studenților, s'a declamat și s'a jucat și piesa Peneș Curcanul.

Ziua IV.

Această zi e rezervată discuțiilor intime studentești asupra organizației studentești. Ședința se deschide la ora 9½ în Aula universității.

Se dă cuvântul studentului Anghel dela universitatea din București, care face propuneri asupra organizării studentimei. El spune că modalitatea cea mai potrivită ar fi constituirea unui comitet central, compus din câte doi delegați de fiecare facultate, aleși de studenți. Acest comitet ar avea și grija constituirii și organizării cercurilor studentești județene.

Urmează apoi o serie de rapoarte asupra chestiunilor celor mai impertante care interesează direct studentimea.

Studentul Portocală cetește raportul asupra legăturilor studentimei cu Liga culturală. El spune că instituția cea mai apropiată de noi prin misiunea ei este tocmai Liga culturală. Noi trebuie să-i dăm tot sprijinul, înscriindu-ne ca membrii și întemeiind secții în provincie.

Studentul Dicescu prezintă un foarte interesant și documentat raport asupra căminurilor studentești. Necesitatea lor e de netăgăduit. Ele trebuiesc create pe cale de inițiativă privată și anume prin întemeierea de cooperative pe acțiuni, în care s'ar înscrie ca membrii studenții și toate persoanele, cari văd necesitatea întemeierii unor astfel de căminuri.

Studentul Samson vorbește asupra semnului distinctiv studentesc. El susține

că semnul nu poate fi altul decât purtarea noastră aleasă și distinctivă. Dacă totuși se dorește un semn distinctiv, apoi acela nu trebuie purtat decât de studenții controlabili, adică de aceia, cari se vor înscrie în societatea generală a studenților români.

Studentul Madgearu susține că semnul distinctiv care e pe patul de moarte în Germania nu e absolut necesar, el trebuie purtat — dacă numai decât trebuie purtat — numai la solemnități.

Asupra necesității și modalității creării soc. filarmonece face raport studentul Decusară.

Dr. Ispir susține crearea unui organ studentesc, care să cuprindă programele universităților, tratarea acelor chestiuni, care privesc direct interesele studentești, dările de seamă a activității societăților studentești, lucrări de seminar etc.

Vorbește apoi d-l V. Bușureanu în chestiunea de regulamente și programe. El supune aprobării congresului un memoriu către domnul ministru, în care se cer înființarea de seminarii la facultățile juridice, trecerea economiei politice din programul de licență în programul de doctorat și admiterea și a altor tineri cu pregătire suficientă însă fără diplomă de absolvire a liceului în universități.

Studentul Păcurariu dela facultatea de științe, face constatarea că dacă în industria noastră elementele conducătoare nu sunt românești, cauza este că acestora din urmă nu li-se dă în universități pregătirea practică necesară. Cere ca în memoriul care se va înainta d-lui ministru să se prevadă și această cerere de împărșire a facultății de științe în două secțiuni, una care să formeze profesori și cealaltă care să formeze tehniciani.

D-l N. C. Ionescu, student al facultății de teologie din București, ia cuvântul, cerând pentru studenții în teologie îngăduirea de a da diferența de liceu și a urma și alte facultăți. Argumentația de o logică de fier și avântul cu care raportorul și-a susținut cererea în numele libertății conștiinței și al dreptului fiecărui de a se lumina cum crede și cât poate, a stărnit aprobarea entuziastă a întregului congres. D-l Ionescu a făcut atent că pricina de căpetenie, pentru care preoțimea noastră nu corăspunde desăvârșit rolului ei social stă în lipsa de contact continuu cu cultura, cu sprijinul intelectual și tărnia sufletească, pe care o dau totdeauna cărțile. Numai dând, ca aiurea, preotului dreptul de a fi și profesor de oricare materie, îl pui prin aceasta în acel contact cu știința — care-l ține și într'un nivel intelectual mai ridicat și-l face să-și poată îndeplini mai bine și rolul lui social. Numai dând preotului acest drept, stabilești înainte de toate chiar în el sufletul lui acea legătură firească dintre știință și religie, care ar trebui să se refrângă și în lume și numai așa s'ar putea refrânge. E foarte caracteristic că toți marii prelați ai bisericii au fost și oameni de știință, și tocmai din aceasta au putut ei dobândi acel spirit larg, care a făcut să aibă atata influință asupra contemporanilor.

Urmează alte discuții de ordin mai mărunț, privitoare la taxele universitare, la reducerea pe care studenții trebuie să

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Sonet.

Ne făurim iluzii fiecare
Urcând increzătorii dealul vieții;
Ne fărmeacă năluca tinereții
Cu umbra ei cea dulce, peritoare...

Insufleții de roua dimineții,
Pășim neștiutori pe drumul mare,
Înaintând, armați cu câte-o floare,
Contra vrăjmașilor mai răi, procleții!

Căci, îmbrăcați în haina bunătații
Noi nu cunoaștem încă frigul urii,
Nici vântul răutății, care doare;

Și'n contra dușmanilor libertății
Și ale oamenilor mii de furii
Avem drept armă, doară ce? — O floare!

R. Lefter.

Despre visuri, vederea spiritelor și despre fenomenele înrudite cu acestea.

de M. Străjanu.

— Urmare. —

Somnul magnetic și puterea lui vindecătoare. — În legătură cu cele spuse până aci este important a stabili următorul adevăr fundamental. Somnul magnetic este numai un grad mai înalt al somnului natural, este un somn neasemănat mai adânc.

Astfel și vederea în acest somn este numai o mai înaltă potență a visării: este o statornică visare aievea, care însă aci e condusă din afară, în direcțiunea voită de magnetizator. Asemenea, efectul salutar al magnetismului, adevărat în multe cazuri de boală, nu e altceva decât o građațiune a puterii de vindecare a somnului. E știut că somnul e marea adevărată panacee prin faptul că, în somn puterea de viață, ușurată de sarcina funcțiunilor animalice, întrebunțează toată activitatea sa ca vis naturae medicatrix, pentru a îndrepta neorânduile produse în organism; pentru aceea în totdeauna lipsa somnului face imposibilă însănătoșirea. Acest efect este mult mai mare în somnul magnetic, care e mult mai adânc; pentru aceea, în boale grele, devenite cronice, a-

cest somn vine uneori de sine, și ține mai multe zile. În Rusia, o somnambulă fizică, în criza sa a tot știutoare, ordonă medicului, s'o pună pe 9 zile în moarte aparentă; în acest timp plămânul ei, având deplin repaus, se însănătoșă, și ea s'a deșteptat deplin sănătoasă.

Fiindcă somnul stă în neactivitatea sistemului cerebral, așa că puterea vitală, liberă de funcțiunile animalice, poate fi întrebunțată întreagă pentru restaurarea organismului; pară contrar acestui scop al somnului faptul, că în somnul magnetic puterea cunoașterii, care e o activitate a creierului, se arată uneori mai dezvoltată chiar decât în veghiere. Aceasta însă e o excepțiune rară. Între 20 bolnavi, cari se pot ipnotiza, numai unul devine somnambul, și între 5 somnambuli de abia unul are puterea de a vedea în depărtare și a cunoaște. Acest proces al naturii este analog și înrudit cu procesul, pe care natura îl urmează în mare, la creațiunea ființelor viețuitoare, când trece dela regnul vegetal la cel animal. Când trebuințele organismului devin mai complicate și mai speciale decât să le poată îndeștula simpla mișcare, produsă prin atingerea nemijlocită a elementelor, în planșă; natura plasmuește un nou organ, sistemul nervos și creierul, în deosebite grade de dezvoltare întru puterea de a cunoaște, prin care organismul să-și poată capara lucrurile tre-

buitoare și să se poată feri de cele dăunătoare și de primejdii. Tot așa în grele cazuri de boală, natura aprinde o lumină pentru căutarea ajutorului, de care organismul are trebuință. Și când acest dar de telepatie al somnambuilor se întrebunțează pentru scopuri streine organismului lor, este un folos întâmplător sau un abuz al acestui dar. Tot un abuz, e și când, prin continua magnetizare, se produce somnambulism și telepatie. Când acestea devin o trebuință firească, natura le produce de sine, sau după o scurtă magnetizare. Atunci ele sunt o visare aievea, a carei sferă are deosebite građați atât în spațiu cat și în timp; și vizionarul devine uneori un adevărat profet.

O visare aievea are loc și în somnambulismul spontan, care se naște în urma unei indispozițiuni mai ales în timpul pubertății; însă aci nu pentru a căuta mijloace de vindecare, ci numai pentru a cheita un prisoș anormal de iritabilitate. De aceea somnambulul atunci lucrează, umblă, se urcă pe înălțimi primejdioase. În asemenea împrejurări natura deșteaptă enigmatica visare aievea, ca un păzitor de pericole. În aceste cazuri însă, scopul ei fiind numai negativ, adică evitarea primejdiilor, cercul ei se întinde numai la lucrurile din jurul somnambulului.

o aibă pe calea ferată în vederea escur-
sionilor și cu aceasta se închide ședința
măntă de amiazi.

(Va urm.a.)

Ionescu-Sișești.

Al. Vaida despre opintirile lui Babeș.

Correspondentul „Tribunei“ a avut o convor-
bire în Viena cu d-l Al. Vaida, din care convor-
bire luăm și noi unele pasaje, cu deosebire apos-
trophe la adresa d-lui Babeș, de-a nu tot umbra
cu bănuiri.

Tendința guvernului este discreditarea
partidului național român și pregătirea
terenului pentru crearea partidului andrassist
ori kossuthist, compus din deputați cu
»buze române«, iar nici decum forma-
rea unui partid moderat român, recu-
noscut ca atare.

Că așa este, reiese din diverse încercări
ce s-au făcut în trecut. Prin anii 80, Iosif
Gal, Gheorghe Szerb și ambii metropoliți
români și-au dat osteneala să înjghebeze un
partid național român moderat, bine în-
țeles că nu antinațional, cum își inchipue
Babeș viitorul său partid românesc, în
slujba guvernului? Încercarea aceasta n'a
reușit, pentru-că guvernul maghiar, în nu-
mele partidului liberal, pe atunci atotpu-
ternic în Ungaria, n'a admis organizarea
în partid separat, ci a cerut ca Românii
moderați să primească fără restricție pro-
gramul partidului liberal maghiar.

Această condiție a fost refuzată. Acum
vine d-l Babeș și vrea d-sa să înființeze
un partid moderat român. Il socot însă de
prea inteligent pentru a crede, că are
grandomania de a presupune că va putea
el, pigmeul, ceea ce n'au putut predece-
sorii lui, cari, după toate, aveau de a face
numai cu Tisza, pe când azi înțelegerea
ar trebui făcută cu toate partidele coali-
ției, cari se ceartă mereu între ele.

Numai din această cauză d-sa riscă
afirmarea, că are aprobarea deputaților ro-
mâni. Suntem obișnuiți din partea lui Ba-
beș de ani de zile cu această afirmare.
Clubul nostru a desmintit-o dese-ori și am
ajuns la convingerea că d-l Babeș caută
să provoace astfel de desmintiri pentru a
le folosi ca ocazie bine venită de a începe
polemici în zările maghiare, dovedind ast-
fel patronilor săi maghiari, că d-sa este
cel mai agil și mai intransigent »faiseur«.

Surpriza mi-a fost numai, că d-l Ba-
beș găsește curajul de a-și face declara-
țiile d-sale în presa din România, chiar
în momentul de față, când lupta biseric-
ilor române contra ordinațiilor lui Ap-
ponyi și a persecuțiilor presei și a par-
tidului au ajuns la dimensiuni nemaipom-
enite. Este însă de regretat că o parte
din presa din România liberă găsește de
cuviință să dea loc unor interviewuri, pe
cari cu ușurință și-le-a pus d-l Babeș la
cale.

Dacă d-l Babeș ar găsi că i-aș fi fă-
cut o nedreptate, îl rog să binevoiască a
publica numele deputaților români, cari au
aprobat acțiunea d-sale, precum afirmă,
dovedind prin documente ori martori a-
ceastă afirmare, atât de compromițătoare
pentru colegii mei. Dacă nu vrea, ori nu
poate satisface această cerere, atunci cele
puse de d-sa în interviewul publicat în
unele ziare din capitala României, se ca-
lifică prin sine.

În ce privește retragerea mea din po-
litică militantă, ori cât de mult i-ar fi bi-
nevenită d-lui Emil Babeș și tovarășului
său politic Burdea, ea nu corăspunde ade-
vărului. Voi continua lupta ca și până a-
cum, cu singura deosebire, că în loc de
mi urma practica medicală în Transil-
vania, o voi urma în cursul verei la Carls-
bad, când în orice caz sunt vacanțe par-
lamentare.

Singurul lucru, care ar putea fi ade-
rat dintre toate știrile lansate de d-l
Babeș, este că d-sa își va da toate silin-
țele pentru a întemeia partidul român ma-
ghiaron. Dar că nu va reuși, în fundul su-
ptului și-o spune el singur.

Convocarea congresului național bisericesc.

Sibiu, 24 Sept. n.

I. P. Sa Metropolitul Ioan Mețianu a
adresat episcopilor, conzistoadelor epar-
hiale, deputaților congresuali etc. urmă-
toarea convocare:

Având în vedere §§. 151 și 152
din Statutul organic, convocăm și prin
această declarăm de convocat con-
gresul ordinar național-bisericesc al
provinciei Noastre mitropolitane, la
biserica Catedrală în Sibiu, pe *Joi*
în 1/14 Octomvrie a. c. la 9 oare
înainte de miezazi, în care zi după
terminarea ritualurilor bisericești va
urma numai-decât deschiderea con-
gresului și se vor începe lucrările
congresuale conform regulamentului
afacerilor interne.

Ioan Mețianu m. p.
arhiepiscop și mitropolit.

STIRILE ZILEI.

- 12 Septemvrie v.

Procesele noastre. Pertractarea escep-
țiilor înaintate de d-l adv. Francisc Hossu-
Longin în contra actului de acuză al pro-
curaturii din Târgu-Mureșului pentru ar-
ticolul încriminat »Mea culpa« este fixată
pe ziua de 5 Octomvrie n.

Noua piesă a lui Delavrancea. Zilele
trecute a cettit marele măestru bucăți din
piesa cea nouă a lui, intitulată »Viforul«,
înaintea unui distins cerc de literați și
actori. »Viforul« este a doua parte din tri-
logia plănuită, și eroul piesei este Ștefăniță-
Vodă nepotul lui Ștefan-cel-Mare. Ștefăniță
e în vârstă numai de 19-20 de ani. E o
fire rea, perversă, crudă, mincinoasă, des-
frănată. Între această mică ființă și amintirea
lui Ștefan-cel-Mare care trăiește vie
în amintirea boerilor, în organizațiile bune
din Moldova, în stima vecinilor, se naște
un antagonism de moarte.

Și conflictul acesta este adâncit cu o
putere sufletească incomparabilă în litera-
tura noastră dramatică. Și în jurul lui se
grupează figuri multe, toate bine caracte-
rizate, foarte vii. Tesătura generală a pie-
sei tradează o cunoaștere și o îndemănare
tehnică profundă, care ne uimesc cu atât
mai mult cu cât au lipsit aproape cu des-
ăvârșire în prima lucrare dramatică a lui
Delavrancea, în »Apus de Soare«.

Ștefăniță-Vodă este cu siguranță una
din cele mai mari și mai complete figuri
artistice din repertoriul tragic universal.
Un om mic, fără nici o calitate sufletească,
care poartă numele lui Ștefan-cel-Mare,
care imită defectele lui Ștefan-cel-Mare,
crede că va deveni mare ca el, care în loc
de războinic e crud, care își inchipue că e
diplomat când e fățarnic și vicelan.

Sunt în »Viforul« scene în adevăr
clasice și scrise într-o limbă care se poate
socoti superioară celor mai de seamă din
scrierile d-lui Delavrancea.

După cum se vede, stagiunea Teatru-
lui Național ce se va deschide la 26 Sep-
temvrie v. cu »Apus de soare« promite a
fi cea mai strălucită stagiune teatrală, atât
din punct de vedere al valorii pieselor ori-
ginale — fiindcă nu trebuie să uităm că
alături de »Viforul«, anul acesta se vor
mai reprezenta și »Pământ«, puternica
dramă a d-lui Polizu-Micșunești, »Noaptea
înviertă«, de d-l Herz, »Fitozoful«, de d-l
Gârleanu, etc. — cât și prin varietatea și
însemnătatea pieselor traduse.

Distincție. I. P. S. Mitropolitul-Primat
a binevoit a înălța la rangul de Mitrofor
pe Arhimandritul Dionisie Simionescu, sta-
rețul mănăstirii Sinaia Solemnitatea con-
feririi acestui înalt grad ierarhic a fost
făcută în biserica mănăstirii, în fața întregu-
lui sobor și a numeroși credincioși. Este
o distincție binemeritată pentru acest vred-
nic slujitor al altarului.

Duelul Dr. Lascu - Sebestyén. Ziarele
maghiare publică o declarație a redac-
torului Sebestyén de la »Budap. Hir.«
în care acesta cere iertare de la d-l Dr.
Lascu pentru cele scrise despre dânsul, în
articolul »Martirul frânt«. Spune că a scris
articolul având informații mincinoase.

Studentii excursioniști la Brăila. Joi
după amiazi, cu trenul de 6 și jum., au
sosit la Brăila, venind dela Iași, vre-o 300
de studenți, cari au participat la congre-
sul studentesc de acolo. Pe peronul gării,
plin de public, excursioniștii au fost întâmpinați
de d-l ajutor de primar și d-l căpi-
tan de poliție. D-l ajutor de primar, în
câteva cuvinte bine simțite, a salutat, în
numele orașenilor sosirea studenților con-
gresiști aici. I-a răspuns d-l Ionescu-Gov-
vora, după care a vorbit studentul brăi-
lean Bart. Cecropide. După aceasta excursioni-
știi și numeroasele persoane aflate pe
peron, în sunetele marșului »Deșteaptă-te
Române«, cântat de studenți și muzica comu-
nală, au intrat în oraș. Parcurgând
strada Victoriei, Bulevardul Cuza, str. Re-
gală, până în piața Sf. Archangheli, aici
grupul de studenți s'a oprit, iar d-l Vale-
riu Țino a luat cuvântul, salutând sosirea
în orașul nostru a colegilor săi de la con-
gres. Au vorbit mai mulți studenți. După
aceasta excursioniștii s'au împrăștiat spre
a lua masa la diferite birturi din oraș.
Autoritățile au luat măsuri ca excursioni-
știi să fie repartizați pe la diferite hoteluri
și case particulare. Mâne dimineață
comitetul studenților brăileni va conduce
pe colegii lor să viziteze orașul, portul și
împrejurimile. La ora 10 a. m. excursioni-
știi vor părăsi Brăila, plecând cu vapo-
rul în josul Dunării spre a vizita și por-
turile Galați, Tulcea și Sulina.

Mințește Peary sau greșește. Două
dintre celebritățile astronomice ale Italiei,
au făcut calculații pozitive, al căror rezul-
tat este, că nu se poate să fi văzut Peary
luna la pol, în 6 April. În acea zi, și în
următoarele, luna a fost sub orizontul po-
lului. Deci Peary sau spune un neadevăr,
sau a greșit ziua, sau este victima unor
iluzii optice, cari sunt foarte dese în lu-
mina polară, în care caz însă peste tot
nu a putut stabili nici Peary, dacă în ade-
văr e la pol, sau nu.

Un mare aventurier, a dispărut iarăși
din București, în persoana lui Coca Miclescu
care juca mare rol în viața politică (un
aliat tainic al lui Mochi Fischer) și econo-
mică a țării, și era distins chiar și din
partea Regelui cu mai multe medalii. Iată
lista persoanelor, precum și a instituțiilor
financiare, cari au avut de suferit pagube
de pe urma crănului lui Coca Miclescu:
Casa Marmoroch Blanck 950.000 lei; Ban-
ca Agricolă 160.000 lei; Casa Rurală
110.000 lei; Banca de scont 60.000 lei;
Casa de scont din Iași 150.000 lei; Casa
de economii 25.000; P. Moscovici 27.000;
fabrica de zahar Ripiceni 60.000; Lazaro-
vici 70.000; Dimitrie Gavriș 30.000; Dr.
Andrieș 29.000; Al. Canano 6000; Osias
Goldhamer 10.000; Dim. Canano 7000;
David Berlinger 30.000; frații Segal 7000;
Societățile de asigurare 50.000; Moara cu
aburi din Golcani 170.000; mai mulți ne-
gustori de boi din Roman 20.000; Casa de
bancă Unter și Vierman 70.000; M. Popo-
vici-Bănoșanu 12.000 lei; Dr. Bucșenescu
66.000. Suma totală este de 2,199.000 lei.
Restul până la 3 milioane, sunt datorii pe
cari d-l Coca Miclescu le-a contractat la
credit precum și la persoane particulare
cari nu s'au anunțat încă.

Muzică la promenadă. Luni la orele
5½ muzica orașului va cânta la prome-
nada de jos.

Cercul frații Villand din Budapesta,
al cărui acrobați, bicicliști, și gimnastici,
sunt neîntrecuți în toată Europa, iar due-
tele caraghioase, cu actualități politice
date de directorii înșiși, sunt unice în felul
lor, sosește Miercuri la Brașov.

Cețiți cu atenție anunțurile de pe
pag. 4 a ziarului.

Avis. D-na Florica Marcu în compa-
nie cu d-na văd. Eugenia Biró cu locuința
în Strada Prundului 17 oferă întreaga
întreținere (dejun prânz și cină) pe lângă
prețuri moderate la familia și persoane
singuratic. Dispunând de odăi corăspun-
zătoare, dejanul, prânzul și cina se pot
lua în casa amintită sau se pot trimite
acasă.

O doctorie de casă răspândită. Cânta-
rea continuă după spiritul (Pr. Anzbrantwein)
și sarea lui Moll, dovedește că întrebun-
țarea lor, ea frictează alinaătoare de dureri,
reumatice are ef. et bun. — Sticlă 2 cor.

Se trimite zilnic cu rambursă po-tală
de liferantul curții e. și r. A. Moll, Viena
Tuchlauben 9. În depozitele din provincie
să se ceară expres preparatul Moll provă-
zut cu marca de scut și subscriere. — (4)

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 25 Sept. „Kel. Ert.“
e informat, că din cauza dimisiunii
guvernului, Apponyi nu va lua nici
o măsură pentru executarea ordon-
nantei sale, a cărei termin a expi-
rat eri.

Budapesta, 25 Septemvrie. Biroul
de corespondență ungar află cu pri-
vire la memoriul „Românilor kossu-
thiști“ publicat de ziarul „Reichspost“
în legătură cu pretinsa acțiune a par-
tidului moderat român, că avocatul
Emil Babeș a declarat în numele său
propriu și în numele partizanilor săi,
că dânsii nu au cunoștință de acel
memoriu, și nici de vre-o asemenea
acțiune a partidului. Se pare că există
un abuz. Punctele conținute în acest
memoriu contrastează cu proiectul
programului autentic.

Budapesta, 25 Sept. Eri s'a ținut
un nou conziliu de miniștri. Cu tre-
nul de după amiazi Werkele a plecat
la Viena, iar astăzi va fi primit în
audiență. Kossuth a convocat pe Luni
conferința partidului independist.

Viena, 25 Sept. Ziarul „Die Zeit“
află din Budapesta că în anturajul
lui Kossuth circulă șvonul, că după
prorogarea parlamentului, șefii par-
tidelor vor fi chemați la Maj. Sa,
care dorește să mai afle odată pă-
rerea politicianilor partidelor coaliției,
înainte de a recurge la ultimul mij-
loc: numirea unui minister extrapar-
lamentar.

Câmpina, 25 Septemvrie. Trenul
cu excursioniștii francezi, cari au plecat
eri după amiazi dela Slănic spre Câm-
pina a deraiat în apropierea gării
Plopeni, răsturnându-se 5 vagoane.
Panica a fost mare. Spre norocire nu
au fost cazuri mortale. Cu totul sunt
20 răniți, cei mai mulți prezentând
răni ușoare. Mai greu suntrăniți d-nii
Jipescu, secretar general al ministru-
lui de finanțe (brațul drept fracturat),
profesorul univ. francez Emile Picard
(brațul drept fracturat) și administra-
torul petroleurilor din Galiția Péeters,
care are o rană gravă la ochiul drept.
Între cei mai ușori răniți sunt Dr. Is-
trati, ministrul Franței Blondel etc.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Râm.

Redactor respons.: Victor Branisco.

Anemia

Tratați acest morb cu „Emul-
siunea lui Scott“ până ce nu
s'a dezvoltat în măsură mai mare.
Cine folosește pentru întâia oară
„Emulsiunea lui Scott“ va fi
surprins cât de îngrabă își recapătă
obrajii o culoare rumenă și cât de
curând se poate observa energie și
nouă poftă de viață. În

Emulsiunea lui Scott

obvin cele mai curate substanțe și
prin prepararea procedurii lui Scott
aceste substanțe sunt prelucrate în-
tr-o emulsiune cu gust plăcut și ușor
de mistuit. Acesta e secretul nenu-
măratelor rezultate, cari s'au ajuns
în toate părțile cu

Emulsiunea lui Scott

ca medicament contra
anemiei.Emulsiunea lui Scott
cu drept cuvânt și-a
câștigat renumele celei
mai escelente emul-
siuni. — 9.

Veritabilă numai cu
marca — pescarul —
ca semn de garanție
a procedurii lui
Scott.

Prețul unei sticle origi-
niale 2 coroane 50 bani.Se capătă în toate
farmaciile.

Grand Circus Frații Villand

sosește în 29 Septembrie la 10 oare a. m. cu tren separat, care constă din 22 Vagoane la Brașov, și dă în aceeași zi la 8 oare seara o reprezentatie de deschidere. Amănunte pe afișuri.

Anunț de licitație.

În 18 și 19 Oct. st. n. 1909 se vor vinde cu licitație obiectele ce s-au amanetat din 19 Iulie 1908 până inclusive în 12 Sept. 1908 și anume: sub numărul 9895—1908 până inclusive cu Nr. 12373—1908, al căror termen au expirat și nu s'au rescumpărat.

Licitația va avea loc în localul Casei de zăoage, dela 8 oare până la 11 oare a. m. și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: Giuvaericele, Ciasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioaie, Cositor, flanele, haine bărbătești și femeiesci, Cisme, Ghete și altele.

Vânzarea se face în bani gata.

Rescumpărarea sau inoirea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitație.

În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 25 Sept. 1909.

(1-3). Oficiul casei de amanetare din Brașov.

Anunț!

Un bărbat în etate de 33 ani, învățator diplomat cu praxă de bancă, posedă limba română și maghiară, are atestate bule cantă aplicație la vre-o bancă, în vre-o librărie, la administrația vre unui ziar, ori la altă întreprindere privată.

Dispune și de cautiune.

Ofertele să se trimită la administrația acestui ziar. (27,2 2)

N. GRĂDINAR,

BRAȘOV, Strada neagră Nr. 1.

Recomandă:

Cafea prăjită, Klgr. à Cor. 3-20

" " " " " 4-

" " " " " 4-80

Liqueri fine Rum-Jamaica. Iava.

Caba. Diferite soiuri de Cognac în buteli și tot felul de mărfuri de băcănie.

SĂNĂTATEA

este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind

CORSET GRADEFRONT

care este comod și modern.

se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL

Mme B. GOLDSTEIN,

Confectionare de corsete specialitate.

BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21.

Frumusețea.

Cea mai mare dorință a fiecărei dame este fără îndoială: a fi tot mai frumoasă și pentru a ajunge acest scop, să folosească de orice ocazie, își solumenească fața cu mijloace de necrezut, ceace în cele mai multe cazuri are de urmări, că fața în loc să devie mai frumoasă, se ruinează așa, încât este lipsă de timp lung și de o îngrijire mare până ce se restaurează iarăși.

Rezultatul unic în lume, ce l'a obținut farmacistul din Arad Clemens de Földes cu Margit-Crème a sa (cu deosebire în Franția și Germania), a îndemnat pe mulți a imita acest mijloc de renume universal, nestricăcios și care singur are efect miraculos contra tuturor necurătenilor din față, pistrii, pete de ficat, bubițe etc. Aceasta natural, că nu a succes nimărui, deoarece secretul preparării Margit-Crèmei nu-l știe decât inventatorul și producătorul, care și păstrează acest secret, pregătind întotdeauna singur acest preparat. Margit-Crème este prin urmare tot un fel, prelucrarea este întotdeauna îngrijită, din care cauză efectul este rapid și sigur. De aceea să admoniază damele cu toată serioșitatea a nu și unge fața cu tot felul de alifii; să se folosească numai un astfel de mijloc care să recomandă și de medicii vestigi englezi, americani și francezi, că nu mijloc cu efect sigur, nestricăcios și pentru conservarea frumuseții. Acest mijloc cosmetic (de frumusețe) de renume uni ersal este Margit-Crème a lui Földes, care deja după o folosință de 4-5 zile schimbă tot l'pi la feței, depărtează pistrii petele de ficat, sgrăbunțele, coșuri, roșata feții și a mâinilor, dă feții frumusețe ideală, vioicune și înfătoșare tinerească. Un borcan mic costă 1 cor., mare 2 cor. Săpun Margit 70 fil., și Pudră-Margit (albă, roșă și crème) 1 cor. Toate mijloacele aceste să pot folosi și separate. Margit-Crème a lui Földes se capătă în toată lumea în fie-care farmacie mai mare dar dacă undeva nu s'ar afla, să ne adresăm direct la inventatorul: CLEMENS DE FÖLDES, farmacist în ARAD.

Deposit principal în BRAȘOV: Julia; Hornung; Emil Jekelius; Franz Kelemens Victor Klein; Rudolf Kugler; Lang & Theil droguerie; Eug Neustädter; Heiner Oberth; Victor Roth; Fridr. Stenner; Teutsch & Tandler, droguerie. — SIGHIȘOARA: A. V. Lingner, farmacie.

Mașine de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

A se observa marca fabricii înregistrată.

WILHELM SCHMIDTS,

Fructele fine și de lux. Brutărie, Vânzare de făină.

Brașov, Str. Aței 3, Str. Hirscher 2.

In fie-care zi se capătă de 8-ori fructele pro-ape, și pâne de casă. Pâne neagră Graham proaspătă. Cozonaci și Pizmeți proaspeți în fie-care zi.

La toate expozițiile unda sa luat parte, produsele mele au fost premiate cu cel dintâiu preț. La expoziția din București din anul 1906 premiat cu medalia de argint.

Cărămizi și țigle

se află în magazinul nostru din Bistrița, plața cailor Nr. 9, cu următoarele prețuri:

o mie de cărămizi în magazin . . . 28 C.
în wagon la gara din Bistrița . . . 34 C.

o mie de țigle (șirepuri) în magazin . . . 15 C.
în wagon la gara d'n Bistrița . . . 16 C. 40 f.

Cărămizile și țiglele (șirepuri) sunt de calitate superioară, lucrate și arse foarte bine,

d'n vestitul lut mălos ce se află în Bistrița.

Comandele cu calea ferată se efectuează prompt. Prețul se rambursează, dacă nu se statorcesc altcum condițiile de literare.

Probe la cerere se trimit.

Societatea acționară de cărămidărie

în Bistrița (Besztercz).

(708,8-20.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 September n. 1909

Renta ung. de aur 4%	112 95
Renta de corone ung. 4%	91 90
Impr. căil. fer. ung. în aur 3%	82 —
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	11 80
Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Impr. ung. cu premii	209 —
Losuri pentru reg. Tisei și Seghediu	146 75
Renta de hârtie austr. 4%	94 75
Renta de argint austr. 4%	94 75
Renta de aur austr. 4%	116 80
Renta de corone austr. 4%	94 80
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	84 25
Losuri din 1860	164. —
Acțiunile de ale Băncii ung. de credit	1767. —
Acțiunile de ale Băncii austr. de credit	768 —
Acțiunile de ale Băncii austro-ung.	622 53
Napoleonori.	9. 0
Mărci imperiale germane	17 45
London vista	239 8
Paris vista	95.37
Neto italiene.	59. —

Cursul pietei Brașov.

Din 25 September n. 1909

Banote rom. Cump.	19.02	Vend.	9.08
Argint român	18 90		19.02
Lire turcesci	21 50		21.60
Scris. fonc. Albina 5%	100. —		101. —
Roșie Rusesci	253.50		2 56
Napoleonori.	19.04		19.12
Sabeni	11.20		11.40
Mărci germane	117. —		117.50

Fundată la 1876.

Institut artistic fotografic JOSEF SCHULLER & SOHN

mai înainte Leopold Adler,

BRAȘOV,

Strada Porții Nr. 14.

Lucru solid. — P rețuri solide

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1908		1909
6 Septembrie	Acti v:	29 August 5 September
127.167,623	Reser. metal. aur	131.148,95 132.892,846
477,849	" Trate aur	251,885 208,282
81.108,052	Argint și diverse monede	77.251,054 82.392,825
12.614,100	Portofoliu Român și străin.	33.502,731 33.802,832
17.341,983	*Impr. contra efec. publice	11.999,924 11.999,924
11.999,924	" " " " " in cont-corent	15.093,086 15.093,086
15.480,553	Fonduri publice	3.151,121 3.151,121
15.480,553	Efectele fondului de rezervă	5.982,028 6.982,093
3.216,621	Efect. fond. de amort. mob și mater.	705,739 705,781
5.955,240	Imobile	339,788 355,697
700,102	Mobilier și Mașini de Imprimerie	111.198,895 120.106,745
341,443	Cheltueli de Administrațiune	33.388,586 35.827,722
109.893,839	Depozite libere	30.653,875 26.269,541
14.802,141	Conturi curente	454.667,407 468.788,495
29.269,822	Conturi de valori	
430.369,292		
	Pasiv:	
12.000,000	Capital	12.000,000
24.928,807	Fond de rezervă	26.727,618
3.734,034	Fondul amortis. imob. și material	3.992,572
276.916,880	Bilete de Bancă în circulațiune	297.796,409
2.190,642	Profit și Perdere	2.237,648
705,090	Dobânzi și beneficii diverse	714,274
109.893,839	Depozite de retras	111.198,895
430.369,292		120.106,745
	Scomptul 5%	454.667,407
	* Dobânda 5 1/2%	468.788,495

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce bicose la stomac și pântece, în contra cărcelilor și acrelei la stomac, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorholdelor și a celor mai diferite bôle femeiesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce meren de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2 — Falsificățiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de gîdînă și reumatism și a altor urmări de răcătă.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metcdul cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 h. Cincî bucăți cor. 1.80

Fie-care bucătă de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. — Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provincia se efectuează diinle prin rambursă postală — La depozite să se ceră anumit preparatele provădute cu i călitura și marca de apărare a lui A. MOLL. Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoși.

Gazete Transilvane cu numărul a 10 fieri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tuungeria de pe parcul Rudlof și la Eremias Nepoși.